

Handläggare
Sofia Eriksson
Telefon 08-508 27 360**Till**
Stadsbyggnadsnämnden

Redovisning av plansamråd och ställningstagande inför granskning av förslag till detaljplan för del av fastigheten Akalla 4:1, mångkulturellt centrum vid Rinkebysvängen i stadsdelen Rinkeby

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av plansamrådet och uppdrar åt kontoret att skicka ut planförslaget för granskning.

Anette Scheibe Lorentzi

Bo Bergman Monika Joelsson Vestlund

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har genomfört plansamråd för ett mångkulturellt centrum inom del av fastigheten Akalla 4:1 m.fl., vid Rinkebysvängen i Rinkeby. Detaljplanens syfte är att skapa förutsättningar att uppföra ett mångkulturellt centrum med moské på den aktuella platsen.

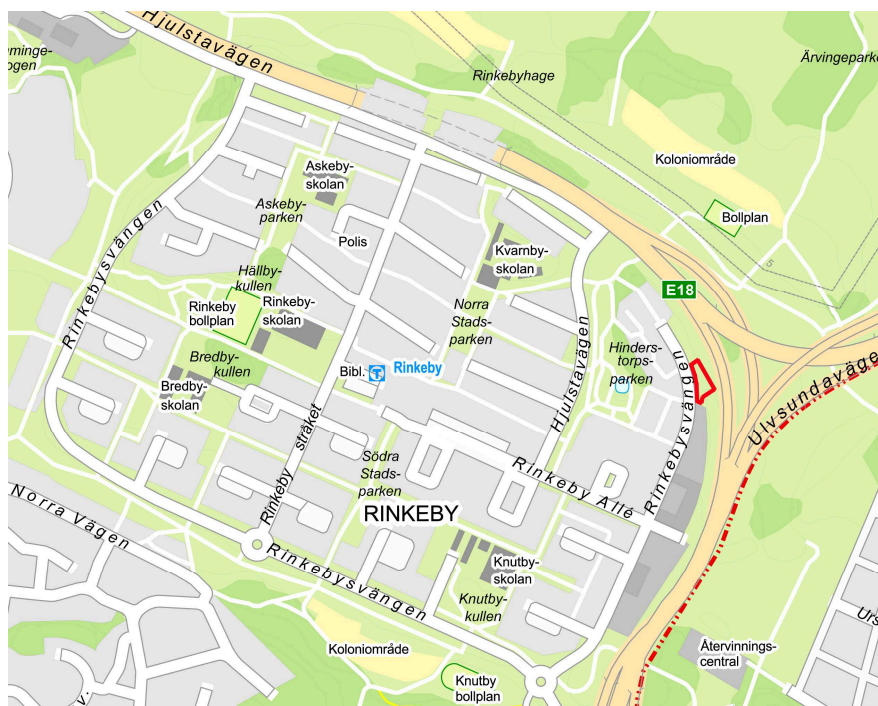
Under samrådet inkom 16 yttranden. Flertalet remissinstanser tillstyrkte planförslaget men framförde synpunkter i sak, framför allt vad gäller riskhantering, bullerpåverkan, luftkvalitet och grönskompensation. Övriga boende som framförde synpunkter önskar att naturmarken ska sparas.

Efter samrådet har efterfrågade revideringar och kompletteringar i riskanalysen gjorts. Efterfrågad bullerredovisning, vibrationsutredning och prognos för luftkvalitet har tagits fram och kommer att tillföras planhandlingarna inför granskningen. Plankartans bestämmelser kring riskfrågan har reviderats och en markparkering har tillkommit mellan byggnaden och E18. Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget med ovan redovisade ändringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

StadsbyggnadskontoretFleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Bilaga: Remiss och samrådsredogörelse 2015-03-20

Planområdets ungefärliga läge markerat i rött.

Utlåtande

Bakgrund och syfte

Detaljplanens syfte är att skapa förutsättningar att uppföra ett mångkulturellt centrum med moské på den aktuella platsen.

Föreningen Islamiskt Kulturcentrum i Rinkeby har inkommit med en ansökan om planändring för ett mångkulturellt centrum med moské i Rinkeby. I dagsläget saknas i stor utsträckning moskébyggnader i södra Järvaområdet. Religionsutövning äger istället rum i källarlokalerna samt lokaler inom bostadshus som inte är ändamålsenliga. Det finns därför en stor efterfrågan på en moské i området, som dels skulle kunna samla fler utövare under samma tak, dels ersätta de lokaler som i dagsläget används som moskéer men inte är ändamålsenliga.

Plandata

Planområdet är beläget mellan Rinkebysvägen och påfarten till E18 i stadsdelen Rinkeby. Planområdet ligger ca 500 m från Rinkeby centrum och tunnelbanan. Planområdet omfattar en areal på cirka 3 500 kvm. Planområdet omfattar del av fastigheten Akalla 4:1. Fastigheten ägs av Stockholms stad.

Tidigare ställningstaganden

Start-PM

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2013-05-23 att uppdraga åt stadsbyggnadskontoret att påbörja planarbete för området.

Markanvisning

Föreningen Islamiskt Kulturcentrum i Rinkeby tilldelades en markanvisning av exploateringsnämnden 2011-10-26 för ett mångkulturellt centrum med moské inom fastigheten Akalla 4:1 i Rinkeby.

Översiktsplan

I översiktsplanen berörs det aktuella området av strategi 4 som anger att kompletteringar ska kunna ske med utgångspunkt från lokala förutsättningar och behov. Bebyggelse i goda kollektivtrafiklägen ska prioriteras och marken utnyttjas så effektivt som möjligt. Ny bebyggelse ska planeras i samspel med, eller i medveten kontrast till, områdets stadsbyggnadskaraktär och med hög arkitektonisk kvalitet. Förslaget är förenligt med Stockholms översiktsplan.

Detaljplan

För området gäller dels detaljplan Pl. 6776, fastställd 1967, som anger parkmark på den aktuella platsen, dels detaljplan Dp 1999-08897-54, laga kraftvunnen 2006-03-08 som anger genomfartstrafik. Den senare har genomförande tid till 2021.

Samrådsförslag

Ny bebyggelse

Inom planområdet föreslås en byggnad för mångkulturellt centrum med moské om 3 200 kvm BTA. Byggnaden ska uppföras i tre våningar.

En moské är inte enbart en byggnad för andakt och bön – det är ett levande allaktivitetshus där skilda grupper från såväl Rinkeby lokalt som regionalt kan mötas. Funktionen bönerum/moské är central men här förekommer även andra parallella funktioner som utbildning, samvaro, lek, motion och fest.

Avsikten är att skapa en flexibel byggnad som anpassar sig till platsens speciella förutsättningar och samtidigt knyter samman modern arkitektur med islamiska attribut i en gestalt som håller över tiden.

Böneriktningen mot Mekka vänder sig mot sydöst. Den begränsade storleken på tomten försvårar möjligheten att fritt placera byggnaden för att svara upp mot detta behov. Den föreslagna lösningen är en vridning av byggnadens plan och byggnadsstruktur så att riktningen är tydlig såväl i moskérummet som utvändigt. Denna lösning ger en geometrisk romboid planlösning som ger byggnaden en unik karaktär. Utformningen av förgårdarna följer och framhäver denna princip.

Illustration på föreslagen moské, vy från Rinkebysvägen. Källa: Spridd arkitekter.

Konsekvenser

Naturmiljö

Planförslaget innebär att 1 500 kvm parkmark omvandlas till kvartersmark. Genomförandet av planen innebär att ett visst bestånd av befintliga träd behöver avlägsnas. Att den föreslagna grönytan tas i anspråk bedöms inte påverka grönstrukturen negativt, varken på kvartersnivå eller i stadsdelen som helhet.

Stadsbild

Det synliga läget invid trafikleden E18 ger området stora stadsbildsmässiga värden. Kulturcentrumet har till skala, material och kulör anpassats till omgivningen.

Kulturhistorisk värdefull miljö

Den storskaliga och skulpturala befintliga bebyggelsen kan göra stadsbilden känslig för tillägg i en alltför uppbruten skala. Den nya byggnaden med parkeringar bör därför hållas ihop av en enhetlig arkitektonisk utformning. En framträdande placering och utformning av mångkulturellt centrum är ett sätt att anpassa byggnaden till befintliga kulturhistoriska och arkitektoniska värden.

Gator och trafik

Kulturcentrumet förutses till viss grad bidra till ökad belastning på befintligt gatunät men dock inte i den omfattning som skulle innebära trafikstockningar eller negativ påverkan på området. Biltrafiken till och från byggnaden förutses löpa normalt utan några större förändringar i trafikflödets mönster förutom på fredagar under fredagens bönestund, som drar den största mängden människor.

Trafikbuller

Planområdet är utsatt för trafikbuller från E18 med trafikbullernivåer mellan 55 och 70 dBA. Den ekvivalenta ljudnivån vid mest utsatt fasaddel uppgår till 65 dBA. Maximalnivåerna uppgår till 70 dBA. Byggnaden är inte avsedd för bostadsändamål, vilket gör att riktvärdena för bostadsbebyggelse inte ska tillämpas.

Farligt gods

Planområdet ligger i anslutning till E18 på vilken det förekommer transporter av farligt gods. Avståndet mellan planområdet och E18 uppgår till 10 m. Kortaste avstånd från byggnadens fasad till E18 är ca 25 meter. Länsstyrelsen i Stockholms län redogör i rapporten *Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer* hur riskfrågor ska hanteras i den fysiska planeringen. Inom 100 m från transportled för farligt gods ska risksituation bedömas vid exploatering. 25 m närmast vägen bör lämnas byggnadsfritt. Tät kontorsbebyggelse närmare än 40 m från vägkant bör undvikas.

En riskutredning har tagits fram som redogör för individ- och samhällsriskerna och utifrån denna förslås åtgärder för att minska risken. Under förutsättning att de riskreducerande åtgärderna utförs bedöms risknivån som acceptabel för området.

Plansamråd

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2014-01-27 – 2014-03-10. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annonser om samråd och samrådsmöte publicerades i lokaltidningen Mitt i Tensta Rinkeby och Mitt i Kista tisdagen den 2014-01-28. Samrådsmöte hölls 2014-02-17 i Tekniska Nämndhuset Fleminggatan 4, där ca 8 personer närvarade.

Nedan redovisas de största frågorna som framkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas ämnesvis.

Länsstyrelsen har synpunkter på planens lokalisering och utformning med avseende på närheten till E18 och efterfrågar en grundligare utredning av risknivåerna i det fortsatta planarbetet, som redovisar både individ- och samhällsrisk. Länsstyrelsen efterfrågar vidare en tydligare redovisning av planområdets och föreslagen bebyggelses avstånd till E18. Länsstyrelsen vill även att

planhandlingarna kompletteras med prognoser för luftkvalitet och vibrationer.

Trafikverket har synpunkter på planområdets läge i förhållande till E18 och hänvisar till Länsstyrelsens yttrande avseende riskfrågan. Trafikverket efterfrågar en fördjupad luftutredning och ett förtydligande av var vistelseytorna kommer att lokaliseras. Trafikverket har även synpunkter på planområdets lokalisering med avseende på bullernivåerna från E18 samt vill att planhandlingarna ska säkerställa att riktvärdet för vibrationer inte överskrids.

Lantmäterimyndigheten påpekar att planen även omfattar del av fastigheten Kvarntullen 8, vilket bör anges under fastighetsrättsliga frågor.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker planförslaget och anser att miljöaspekterna anseende buller och kommunikation har redovisats på ett bra sätt, men saknar information om vilka kompensationsåtgärder som kommer att bli aktuella för de tallar och talltickan som försvinner från platsen.

Trafikkontoret anser att det bör finnas en grönkompensationspeng i projektet, då parkmark tas i anspråk. Medel för detta kan gagna ett närliggande parkupprustningsprojekt.

Stadsmuseet redogör för områdets kulturhistoriska värden och menar att byggnadens placering med en sammanhållen utformning är ett sätt att anpassa ny arkitektur till omgivningens storskaliga karaktär. Byggnaden bedöms därför inte påverka områdets kulturhistoriska värden på ett negativt sätt.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet anser att förslaget bryter mot stadsplanemönstret i Rinkeby och att den valda platsen med dess nivåskillnader gör att sockelväningen mot nordost kommer att bli stor och sluten. Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan med starka erinringar om vidarebearbetningar av sockelpartiet och byggnadens arkitektoniska gestalt.

Stockholm Vatten AB påpekar att de har en huvudvattenledning som löper genom fastighetens sydöstra hörn. För att möjliggöra byggnation måste en sträcka om drygt 100 m flyttas. Kostnaden för en sådan omläggning regleras genom avtal mellan Stockholm Vatten och exploitören, men grundprincipen är att kostnaden åläggs exploitören. Konflikten skulle undvikas om fastigheten vreds ca 10 m västerut.

En boende framför synpunkter på att träd och naturmark ska bevaras. *Ytterligare en boende* anser att moskén kommer innebära att Stockholms stabilitet, kultur och tillväxt äventyras om byggprojektet förverkligas.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Risk

Efter samrådet har kontoret fört en diskussion med länsstyrelsen för närmare se över vilka ändringar och tillägg som är nödvändiga i riskanalysen, vilken därefter reviderats inför granskningsskedet av detaljplanen.

Planbestämmelserna kring riskfrågor har vidarebearbetas inför granskningen. Detta har skett i samråd med länsstyrelsen och sakkunniga inom riskområdet.

Till granskningen har uppgifterna om avstånd till E18 uppdaterats och förtydligats i planbeskrivningen. Enligt Trafikverkets önskemål har även uppgifter om vistelsezoner så som parkeringsplatser och entréer/ingångar tydligare redovisats.

Tekniska utredningar

Bullerredovisning, vibrationsutredning och en prognos för luftkvalitet har tagits fram och kommer tillföras planhandlingarna inför granskningen.

Gestaltning

Enligt lag får inte en detaljplan vara mer detaljerad än vad som behövs med hänsyn till planens syfte (PBL 2010:900).

Stadsbyggnadskontoret kommer därför att utforma planbestämmelserna med avseende på riskfrågan men kommer inte ställa några långtgående krav på utformning. Detta kommer att studeras i bygglovskedet.

Huvudvattenledningen

En av huvudtankarna med projektet är byggnadens riktning mot sydöst, mot Mecka. Den begränsade storleken på tomten försvårar möjligheten att fritt placera byggnaden och gör att den inte går att vrida enligt Stockholm Vatten AB:s önskemål. Ett avtal kommer att upprättas mellan Stockholm Vatten AB och exploateringskontoret som reglerar flytten av ledningen.

Natur

När staden växer behövs avvägningar göras mellan olika intressen, bland annat mellan exploatering och bevarande av naturmark. Kontoret har gjort bedömningen att den aktuella marken för

projektet inte innehar några större naturvärden och därmed kan tas i anspråk för exploatering.

Kontoret har gjort bedömningen att det inte är aktuellt med grönkompensation i projektet då marken som tas i anspråk visserligen är planlagd som parkmark, men på grund av sitt läge mellan Rinkebysvängen och E18 inte bedöms ha några större rekreativa kvaliteter.

Behovet av ett mångkulturellt centrum med moské

I dagsläget saknas i stor utsträckning moskéer i södra Järvaområdet. Idag sker religionsutövning i källarlokalerna samt lokaler i bostadshus som inte är ändamålsenliga. Det finns därmed ett behov att uppföra en moské som möter denna efterfråga.

Föreslagna förändringar

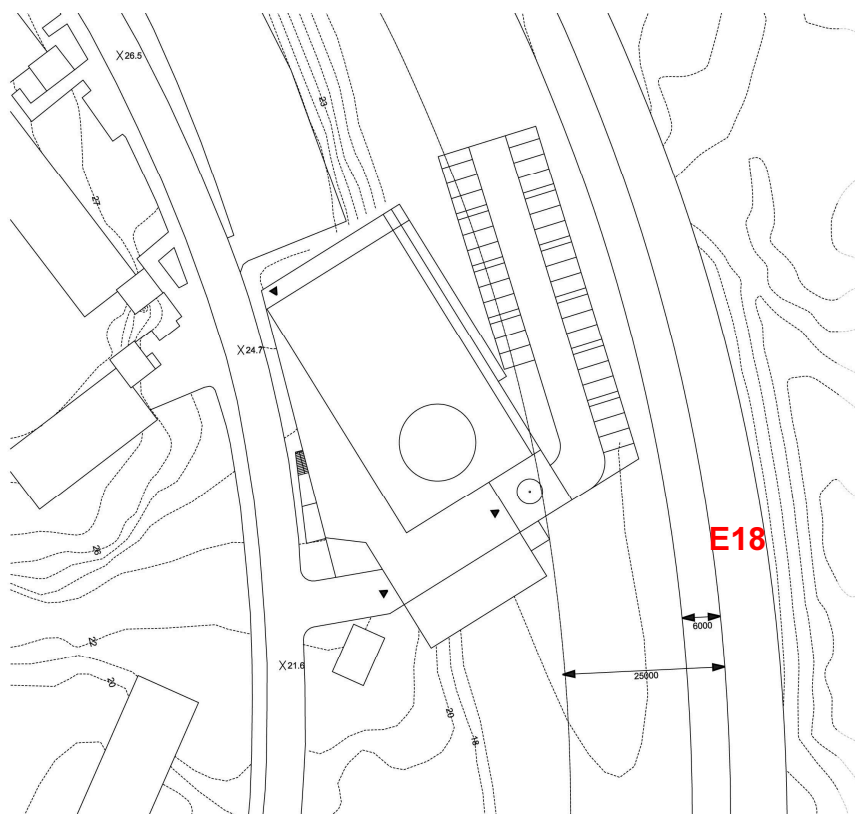
Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har riskutredningen kompletterats och uppdaterats. Bullerredovisning, vibrationsutredning och en prognos för luftkvalitet har tagits fram och kommer tillföras planhandlingarna inför granskningen.

Kontoret föreslår att förslaget ändras så att:

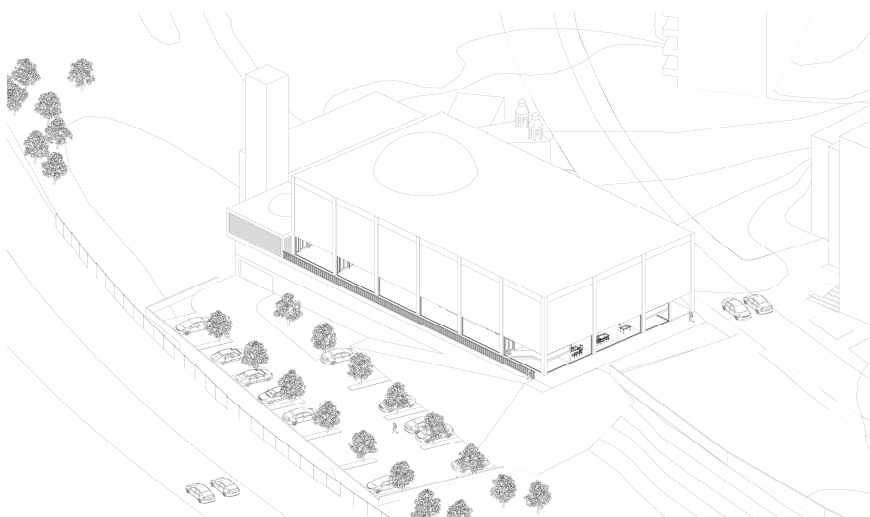
- Planbestämmelserna kring riskfrågor revideras
- Bullerredovisning, vibrationsutredning och prognos för luftkvalitet kommer att tillföras planhandlingarna inför granskningen

Med anledning av Stockholm Vattens AB:s huvudvattenledning som i och med planens genomförande måste flyttas kommer ett avtal mellan Stockholm Vatten AB och exploateringskontoret att upprättas. Kostnaden för flytten kommer genom avtal att åläggas exploitören. I och med den ökade kostnaden för projektet kommer parkeringen som i samrådsförslaget låg i källarvåningen att flyttas ut och förläggas i markplan på ytan mellan kulturcentret och E18. Kontoret gör bedömningen att en markparkering i detta läge inte påverkar stadsbilden negativt då den inte kommer att synas från stadsdelen och den omkringliggande bebyggelsen utan enbart från E18.

Skiss på byggnaden och markparkeringen. Källa Spridd Arkitekter

Axonometri från norr över byggnaden och markparkeringen. Källa Spridd Arkitekter

Stadsbyggnadskontoret sammanvägda ställningstagande

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan lokaliseringen av kulturcentrumet och närheten till E18 kunnat identifieras. Länsstyrelsen och trafikverket förespråkar ett rekommenderat minsta avstånd om 75 meter från samlingslokal till primär led för farligt gods samt att mark inom 25 meter ska lämnas bebyggelsefritt. Länsstyrelsen anger samtidigt att närmare avstånd

än 75 meter kan medges om en adekvat riskanalys visar att en sådan placering är möjlig.

Den genomförda riskanalysen visar att området utsätts för risker som sett till individrisk under vissa förutsättningar är acceptabla men sett till samhällsrisk är oacceptabla. Riskanalysen föreslår följande åtgärder som gör att riksnivåerna går att få ner till en acceptabel nivå:

Nedanstående punkter ska implementeras vid detaljprojektering av byggnaden och omgivande mark:

- Utrymningsvägar ska primärt vara vända från E 18. Alternativa utrymningsvägar får dock finnas i den fasad som vetter mot E 18 för att säkerställa utrymningen vid en brand i byggnaden.
- Marken mellan byggnaden och E 18 utformas så att stadigvarande vistelse ej uppmuntras. Ytan kan nyttjas för ytparkering.
- Barriär med lägst laminerat glas placeras på betongkant kring huvudentrén upp till en höjd av lägst 2 m från entréplanets golv.
- Fasad mot E 18 utförs i obrännbart material.
- Luftintag placeras ej i fasad mot E 18.

Följande förutsättningar för byggnadens placering och utformning behöver behållas under projekterings gång.

- Byggnaden placeras minst 25 m från E 18.
- Skyddsräcke i form av mur kring gångväg runt byggnaden behålls.
- Tät vägg mot E 18 behålls i så stor utsträckning som möjligt. Glas in mot samlingslokalen får endast förekomma som smala fönsterband högst upp mot taket.

Kontoret gör med den reviderade och uppdaterade riskanalysen som visar på lämpliga åtgärder och möjliga planbestämmelser bedömningen att det är möjligt att driva projektet vidare.

Efterfrågade redovisningar och utredningar har gjorts sedan plansamrådet. Bullersituationen, vibrationsfrågan och luftkvaliteten bedöms vara godtagbara i planförslaget.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget med ovan redovisade ändringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Tidplan fortsatt arbete

Redovisning av samråd och
ställningstagande inför

granskning, beslut i SBN

14 april 2015

Granskning

10 juni – 29 juli 2015

Beslut om antagande i SBN

24 september 2015

Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen och ger kontoret i uppdrag att låta förslaget granskas.

SLUT